

Kjønnsbalanse i forskning

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
12/269-1

Vår dato:
10.12.2012

Forberedelse til møtet mellom Komité for kjønnsbalanse i forskning og Norges forskningsråd 22. januar 2013

Kif-komiteen ønsker å gi innspill til saker for diskusjon i møtet med Norges forskningsråd som avholdes i januar 2013. Komiteen ønsker å diskutere følgende saker:

1. Forskningsrådets rolle overfor forskningsinstituttene.
2. Forskningsrådets arbeid med integrering av kjønnsperspektiver i forskning.
3. Effekter av Forskningsrådets inkludering av kjønnsbalanse og kjønnsperspektiver i forskning i søknadsprosessen.
4. Forskningsrådets nye policy for kjønnsbalanse og kjønnsperspektiver i forskning.

Forskningsrådets rolle overfor forskningsinstituttene

Forskningsrådet har et strategisk og et administrativt ansvar overfor instituttsektoren. Dette innebærer blant annet å sørge for at instituttsektoren rapporterer i samsvar med aktivitets- og rapporteringsplikten som er nedfelt i likestillingsloven. I kjølvannet av konferansen *Status og Satsning* i 2009, som var et samarbeid mellom Forskningsrådet, Abelia og Kif, sendte Forskningsrådet en egen henvendelse til forskningsinstituttene hvor de tok opp nødvendigheten av at sektoren jobber mer systematisk med aktivitets- og rapporteringsplikten. Vi er interessert i å høre hvordan Forskningsrådet har fulgt dette opp.

Komiteen har siden 2008 vært opptatt av at instituttsektoren skal følge opp aktivitets- og rapporteringsplikten og har hatt jevnlig dialog med Forskningsrådet om dette. Komiteen har i første rekke vært opptatt av rapporteringsplikten som gir et bilde av likestillingstilstanden ved instituttene. Men like viktig er det at instituttene rapporterer på aktivitet. Konkret har dialogen med Norges forskningsråd handlet om behovet for å utvikle mer nyansert statistikk, hvilket er et viktig moment i å fylle vilkårene i rapporteringsplikten. I denne sammenhengen har komiteen har vært opptatt av to forhold:

- Synliggjøringen av kjønnsfordelingen blant forskerne i stillingskategori I og II. I dag samler Forskningsrådet disse to kategoriene under betegnelsen toppstillingsnivå. I Indikatorrapporten for 2011 var statistikken inndelt på en måte som gir et mer reelt bilde av likestillingssituasjonen, dvs. inndelt på forsker I og II (s. 69). Hvis Forskningsrådet er usikre på hvor robuste disse tallene er vil vi foreslå at

Forskningsrådet går i dialog med NIFU for å innhente statistikk på en måte som gir et bedre statistikkgrunnlag.

- Kjønnsdelt statistikk på ledelse i instituttsektoren. I delrapportene for de ulike instituttgruppene og i den totale sammenstillingen av årsrapportene for 2011 framgår det at Forskningsrådet har, siden 2010, innhentet opplysninger om antall kvinner og menn i instituttets styre, ledelse og forskningsledelse. Dette er en klar forbedring

Universitets- og høyskolerådet er i ferd med å slutføre et arbeid med å utvikle en veileder til bruk i universitets- og høyskolesektoren for lettere å si hva som kreves av rapportering for å håndheve lovverket på en god måte. Dette arbeidet kan være av interesse for Forskningsrådet i oppfølgingen av instituttsektoren.

Lenker til temaet:

- Brev fra Kif til NFR:
<http://kifinfo.no/binfil/download.php?did=5328>
<http://kifinfo.no/binfil/download.php?did=8023>
- Relevante saker publisert på Ressursbanken:
<http://kifinfo.no/c55853/nyhet/vis.html?tid=74750>
<http://kifinfo.no/c55853/nyhet/vis.html?tid=80539>
<http://kifinfo.no/c55853/nyhet/vis.html?tid=80754>
- Fra konferansen Likestilling ved instituttene Status og satsning i 2009:
http://kifinfo.no/c64497/seksjon.html?tid=64500&strukt_tid=64497

Integrering av kjønnsperspektiver i forskningen

Da Forskningsrådet besluttet å ikke videreføre kjønnsforskningsprogrammet etter at nåværende programperiode går ut i 2012, bestemte Forskningsrådet å integrere kjønnsperspektiver i alle programmer. Dette er i tråd med Forskningsrådets gjeldende policy på likestilling og kjønnsperspektiver i forskning. Under seminaret *Kvalitet – et spørsmål om (s)kjønn?* høsten 2011 uttalte Arvid Hallén at kjønnsperspektiver skal allment inn i forskningen. KILDEN Informasjonssenter for kjønnsforskning har på oppdrag fra Forskningsrådet skrevet rapporten Tiltak for å styrke og integrere kjønnsperspektiver i forskning: erfaringer og anbefalinger som gir eksempler på hva en integrering av kjønnsperspektiver konkret kan bety, og hvilke utfordringer og kompetanse en slik integrering krever.

I komiteens rapport *Styrk satsningen* som ble oversendt Kunnskapsdepartementet i høst, peker komiteen på viktigheten av å følge dette arbeidet, da integrering av kjønnsperspektiver i forskningen vil virke styrkende for arbeidet med kjønnsbalanse i forskning, og visa versa. Vi mener også at en kompetanseheving på feltet kjønn og likestilling i forskning er godt tjent med å inkludere grunnleggende innsikter i kjønnsperspektiver i forskning – og kjønnsforskning.

Komiteen er gjort kjent med at Forskningsrådet har nedsatt en intern arbeidsgruppe og at arbeidet er i gang. Vi er interessert i å høre hvor langt prosessen er kommet, hvordan og når integreringen skal skje.

Rapporten *Styrk satsningen* kan lastes ned her:
<http://kifinfo.no/binfil/download.php?did=8743>

Effekter av Forskningsrådets inkludering av likestilling som et kriterium søknadene

En vurdering av likestilling inngår i Forskningsrådets evaluering av søknader om forskningsfinansiering. Også kjønnsdimensjonen i prosjektene skal vurderes, altså man skal undersøke om søknaden inneholder adekvat inkludering av et kjønnsperspektiv. Det at både kjønnsbalanse og kjønnsperspektiver inngår som del av de ordinære prosedyrer og krav til søknadene er viktig. Et av de innspillene som kom i forbindelse med arbeidet med rapporten *Styrk satsningen* var om komiteen kunne gå i dialog med Forskningsrådet for å høre hvilke resultater dette har gitt, og om Forskningsrådet ser et behov for å styrke dette arbeidet ytterligere.

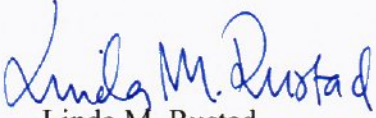
Forskningsrådets policy for likestilling og kjønnsperspektiver i forskning

Komiteen er kjent med at Forskningsrådets policy for likestilling og kjønnsperspektiver i forskning utgår i 2012. Komiteen er interessert i å høre Forskningsrådets evaluering av planen og hvilke prioriteringer som vil inngå i den nye planen. Forskningsrådet kan vurdere om de punkter komiteen foreslår som agenda for møtet kan inngå i den nye planen.

Vi ser fram til et konstruktivt møte med Forskningsrådet januar 2013.

Vennlig hilsen

Gerd Bjørhovde (sign)
leder

Linda M. Rustad
seniorrådgiver